



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 95/ 2014
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 18^{ης} Μαρτίου 2014

Σύνθεση

Πρόεδρος: Ιωάννης Τριάντος, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ..

Νομικοί Σύμβουλοι: Ανδρέας Χαρλαύτης, Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Βασιλική Πανταζή,
Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος και Αδαμαντία
Καπετανάκη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους .

Εισηγήτρια: Αγγελική Αναστοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ..

Ερώτημα: Το υπ' αριθμ. Φ.835/Μ/Δ/-940^Ε/746420/ Σ.1406/ 11-11-2013 έγγραφο
του Υ.ΕΘ.Α. , Γ.Ε.Α./ ΥΠΕΠΑ/ Τμήμα Οικονομικού, το οποίο
υπογράφεται από τον ΥΕΘΑ .

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, για την εύρεση των δικαιούχων λογαριασμού από
σύμβαση εκπόνησης μελέτης, α) αν τα από 22-2-2011 και 23-3-2011
κατασχετήρια στα χέρια της ΥΠ.Ε.Π.Α., ως τρίτης, είναι νόμιμα και
δεσμευτικά γι' αυτήν, β) αν μετά τις υποβληθείσες θετικές δηλώσεις της
Υπηρεσίας και για τα δύο κατασχετήρια, θα εφαρμοσθεί το άρθρο 988 παρ.1
του ΚΠολΔ, καθόσον η εκ του λογαριασμού κατασχεθείσα απαίτηση δεν

επαρκεί για την ικανοποίηση και των δύο κατασχόντων και γ) αν η διάταξη του άρθρου 34 παρ.7 του πδ 609/1985 και ήδη άρθρου 37 παρ.9 του ν.3669/2008 για την πληρωμή από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία των αποδοχών των εργαζομένων της αναδόχου δημοσίου έργου, σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής τους από αυτήν, εφαρμόζεται και στη δημόσια σύμβαση εκπόνησης μελέτης, η οποία διέπεται από το ν.3316/2005 .

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Ε' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως :

I. Από το διδόμενο ιστορικό και από τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτουν τα εξής:

α. Με την Φ. Μ/Δ-940^Ε/623/781538/Σ.1538/31-7-08 /ΓΕΑ/ΥΠΕΠΑ απόφαση ανατέθηκε, μετά από διαγωνισμό, η εκτέλεση σύμβασης για την εκπόνηση της μελέτης με τίτλο: «Σύνταξη Χαρτών Εμποδίων στα αεροδρόμια Τανάγρας, Καλαμάτας, Ελευσίνας και Τατοΐου» (Μ/Δ-940 Ε), στην εταιρεία με την επωνυμία «ΛΥΣΙΠΠΟΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.», υπογράφηκε δε, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3316/2005, το υπ' αριθμ.18/28-8-2008 ιδιωτικό συμφωνητικό ανάθεσης εκπόνησης της ανωτέρω μελέτης, έναντι αμοιβής, ποσού 104.000 €.

Στις 27-1-2010 διαβιβάστηκε στο Τμήμα Οικονομικού της ΥΠΕΠΑ προς εξόφληση ο 3^{ος} λογαριασμός της μελέτης, εγκεκριμένος στο ποσόν των 46.051,24 ευρώ.

Όπως προκύπτει από τα υπ' αριθμ.πρωτ. Λ/139/01/10/2012 και 43181/29-9-2012 έγγραφα, αντίστοιχα, του ΙΚΑ (υποκατάστημα Αλεξάνδρας) και της ΔΟΥ ΦΑΕΕ Αθηνών, οι οφειλές της αναδόχου εταιρίας ανέρχονται προς το ΙΚΑ ,έως 31-10-2012, στο ποσό των 186.809,99 € και προς την ΔΟΥ ΦΑΕΕ, έως 9-10-2012, στο ποσό των 10.797,68 €.

β. Στην ανωτέρω Υπηρεσία κοινοποιήθηκαν οχλήσεις εργαζομένων, κατά τους ισχυρισμούς τους, στην ανάδοχο εταιρεία, οι οποίοι διεκδικούν, με βάση το άρθρο 34 παρ. 7 του Π.Δ. 609/85, την καταβολή καθυστερούμενων μισθών και αμοιβών τους

από εκτελεσθείσες εργασίες, στα πλαίσια της υπόψη μελέτης και ειδικότερα κοινοποιήθηκαν:

1) την 11-10-2010 οι από 1-10-2010 δύο οχλήσεις τεσσάρων και δεκατεσσάρων εργαζομένων αντίστοιχα. 2) την 11-10-2010 η από 10-10-2010 όχληση έξι εργαζομένων, 3) την 10-12-2010 η από 9-12-2010 επαναληπτική όχληση των ιδίων ως άνω έξι εργαζομένων.

Παράλληλα, διαβιβάσθηκαν στην ΥΠ.Ε.Π.Α. η υπ' αριθμ. 2434/2011 απόφαση ΜΠΑ επί αιτήσεως Ασφαλιστικών Μέτρων τριών εργαζομένων της αναδόχου, με την οποία τους επιδικάστηκε μέρος των απαιτήσεών τους, καθώς και η 3162/2011 απόφαση ΜΠΑ επί αιτήσεως Ασφαλιστικών Μέτρων τεσσάρων άλλων εργαζομένων της αναδόχου, με την οποία διατάχθηκε, προς εξασφάλιση των απαιτήσεών τους, η συντηρητική κατάσχεση κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας της καθής η κατάσχεση, αναδόχου.

Με την υπ' αριθμ.πρωτ. 774/14-10-2010 επιστολή της προς την Υπηρεσία, η ανάδοχος εταιρεία, απαντώντας στις δύο πρώτες οχλήσεις των δεκαοκτώ εργαζομένων, ισχυρίστηκε αφενός ότι δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 34 παρ.7 του πδ 609/1985 για τις απαιτήσεις των εργαζομένων σε σύμβαση μελέτης που διέπεται από το ν.3316/2005, αφετέρου ότι οι οχλούντες δεν είχαν την ιδιότητα του «προσωπικού» της, καθώς δεν τελούσαν σε σχέση εξαρτημένης εργασίας μ'αυτήν, εκτός από μία εργαζόμενη η οποία αν και τελούσε σε σχέση εξαρτημένης εργασίας, κατά τον επίμαχο χρόνο εκπόνησης της μελέτης βρισκόταν σε άδεια κυήσεως, λοχείας και μητρότητας. Περαιτέρω ισχυρίστηκε ότι οι εννέα από τους οχλούντες, από 1-12-2009, τελούν σε σχέση εργασίας με την εταιρία «ΠΡΑΞΙΛΑ Α.Ε.», ενώ για το διάστημα της εργασιακής τους σχέσης με την ανάδοχο μέχρι και 30-11-2009 έχουν εξοφληθεί πλήρως και επιπλέον έχουν παράσχει και έγγραφο οικειοθελούς αποχώρησης από την ανάδοχο, χωρίς καμία επιφύλαξη. Οι υπόλοιποι οκτώ, από 1-12-2009 είναι εξωτερικοί συνεργάτες της εταιρίας «ΠΡΑΞΙΛΑ Α.Ε.» και μέχρι 30-11-2009, που ήταν εξωτερικοί συνεργάτες της αναδόχου, έχουν εξοφληθεί. Τέλος επεσήμανε ότι από τους δεκαοκτώ οχλούντες μόνον πέντε απασχολήθηκαν με την επίμαχη μελέτη μέχρι 30-11-2009 και εξοφλήθηκαν πλήρως.

γ. Την 25-2-2011 επιδόθηκε στην Υπηρεσία το από 22-2-2011 κατασχετήριο του Βασιλείου Φωτεινόπουλου, ενός εκ των φερομένων ως εργαζομένων στην ανάδοχο, (με τελευταία κοινοποίηση στον ΥΕΘΑ, την 28-2-2011), ο οποίος ζητά την καταβολή ποσού € 53.673,56 από μισθούς, με βάση την υπ' αριθμ. 4501/2011 Διαταγή Πληρωμής του ΜΠΑ. Η Υπηρεσία προέβη στην υπ' αριθμ. 339/23-3-2011 θετική Δήλωση Τρίτου, ενώπιον του αρμοδίου Ειρηνοδικείου Χαλανδρίου.

Ακολούθως, την 23-3-2011 επιδόθηκε το από 23-3-2011 κατασχετήριο τριών (3) άλλων φερομένων ως εργαζομένων στην ανάδοχο εταιρεία, (με τελευταία κοινοποίηση στον ΥΕΘΑ, την 29-3-2011), οι οποίοι ζητούν την καταβολή του συνολικού ποσού των 15.450 €, με βάση την 2434/2011 απόφαση του ΜΠΑ. Ομοίως και για το δεύτερο κατασχετήριο υποβλήθηκε από την Υπηρεσία η υπ' αριθμ.πρωτ. 561/20-4-11 θετική Δήλωση Τρίτου, ενώπιον του ίδιου Ειρηνοδικείου.

δ. Στο νεότερο υπ' αριθμ'πρωτ.Φ.Μ/Δ-940 Ε/57/ΑΔ.745216/Σ.216/11-3-2014 έγγραφό της η ΥΠΕΠΑ/ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ, διαλαμβάνει ότι και τα τρία τμηματικά στάδια της επίμαχης μελέτης, όπως αυτά αναφέρονται στη συγγραφή υποχρεώσεων, έχουν ολοκληρωθεί στο 100%, πλην όμως δεν έχει εκδοθεί βεβαίωση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για την περαίωση των εργασιών της σύμβασης, ούτε πραγματοποιήθηκε η οριστική παραλαβή της μελέτης συνολικά, διότι δεν έχει υπογραφεί η Συμπληρωματική Σύμβαση μεταξύ αναδόχου μελετητή και Υπηρεσίας για το τμήμα, κατά το οποίο έχει επέλθει μικρή προσθήκη στο βασικό σχέδιο της συμβατικής μελέτης. Η ανάδοχος μελετητική εταιρία, αν και οχλήθηκε εγγράφως (από 18-7-2011) δεν προσήλθε για υπογραφή της Σ.Σ., διότι δεν υφίσταται πλέον.

2. Ενόψει των ανωτέρω και προκειμένου να αποδοθεί το οφειλόμενο ποσό του 3ου λογαριασμού της υπόψη μελέτης στους νόμιμους δικαιούχους και, συγχρόνως, να διασφαλισθούν τα έννομα συμφέροντα της Υπηρεσίας, υποβλήθηκαν απ'αυτήν τα ερωτήματα θέματος.

II. 1) Στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζονται:

Άρθρο 712 «Συντηρητική κατάσχεση στα χέρια τρίτου»

«1. Η συντηρητική κατάσχεση απαιτήσεων ή κινητών στα χέρια τρίτου γίνεται με επίδοση στον τρίτο αντιγράφου της απόφαση που τη διατάζει με επιταγή να μην εξοφλήσει την απαίτηση ή να μην παραδώσει τα κινητά, καθώς και με επίδοση μέσα σε οκτώ ημέρες σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η κατάσχεση εγγράφου στο οποίο αναφέρεται η κατάσχεση που έχει επιβληθεί στα χέρια του τρίτου, αλλιώς η κατάσχεση είναι άκυρη. Στην κατάσχεση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις της αναγκαστικής κατάσχεσης απαιτήσεων ή κινητών στα χέρια τρίτου.2...».

Άρθρο 985 «Δήλωση τρίτου»

«1. Μέσα σε οκτώ ημέρες αφότου του επιδοθεί το κατασχετήριο, ο τρίτος οφείλει να δηλώσει αν υπάρχει η απαίτηση που κατασχέθηκε, αν έχει στα χέρια του το κατασχεμένο πράγμα και αν επιβλήθηκε στα χέρια του άλλη κατάσχεση και συνάμα να αναφέρει ποιος την επέβαλε και για ποιο ποσό. 2...3...».

Άρθρο 988 «Καταφατική δήλωση»

«1. Αν ο τρίτος δηλώσει πως η απαίτηση που κατασχέθηκε υπάρχει και είναι επαρκής για να ικανοποιηθούν εκείνος ή εκείνοι που υπέβαλαν την κατάσχεση, ο τρίτος οφείλει, αφού περάσουν οκτώ μέρες, αφότου η κατάσχεση κοινοποιήθηκε σε εκείνον κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση και κατοικεί στην Ελλάδα, και ..., να καταβάλει στον καθέναν από εκείνους που επέβαλαν κατάσχεση το ποσό για το οποίο έγινε η κατάσχεση. Αν η κατασχεμένη απαίτηση δεν επαρκεί για να κοινοποιηθούν όλοι όσοι επέβαλαν κατάσχεση, ο τρίτος οφείλει να κάνει δημόσια κατάθεση και η διανομή γίνεται από συμβολαιογράφο που ορίζεται αφού το ζητήσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον...2...».

2) Στο νόμο 2362/1995 «Δημόσιο Λογιστικό- Ελεγχος Δαπανών» (Α-247) και στο άρθρο 95 αυτού, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, πριν την τροποποίησή του με την παρ.4 του άρθρου 28 του ν.4151/2013,ορίζονται:

«1.Η κατάσχεση χρηματικής απαίτησης εις χείρας του Δημοσίου, ως τρίτου, γίνεται τηρουμένων και των λοιπών όρων και προϋποθέσεων, οι οποίες προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, με κοινοποίηση του κατασχετηρίου σωρευτικώς:

α)στον Υπουργό, ο οποίος είναι αρμόδιος εν σχέσει προς την αιτία της οφειλής του Δημοσίου β)..γ)...3. η κατάσχεση εις χείρας του Δημοσίου ολοκληρώνεται, μόνο από χρονολογίας της έγκυρης κοινοποιήσεως του κατασχετηρίου στον κατά την παρ.1 αυτού αρμόδιο υπουργό, η οποία όμως, για να είναι έγκυρη, πρέπει αναγκαία αφ' ενός να γίνει χρονικά τελευταία από τις αναφερόμενες στην ίδια παράγραφο λοιπές κοινοποιήσεις και αφ' ετέρου να συνοδεύεται από νόμιμα υπό αρμοδίου Δικαστικού Επιμελητή επικυρωμένα αντίγραφα των επιδοτηρίων όλων των κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναγκαίων προηγουμένων εγκύρων επιδόσεων του κατασχετηρίου αυτού στις λοιπές υπηρεσίες ή χρηματικές διαχειρίσεις...5. Η μη τήρηση των διατάξεων του άρθρου αυτού επάγεται την ακυρότητα της εις χείρας του Δημοσίου κατασχέσεως ...,λαμβανομένων υπό των δικαστηρίων και αυτεπάγγελα. Επί άκυρης εις χείρας του κατάσχεσης, το Δημόσιο δεν υποχρεούται σε καμία δήλωση ».

3) Στο ν.3316/2005 «Δημόσιες συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών κλπ» (Α-42), ορίζονται:

Άρθρο 1 «Εννοιες - Ορισμοί»

«1...2. Μελέτη είναι το αποτέλεσμα συστηματικής και αναλυτικής επιστημονικής και τεχνικής εργασίας και έρευνας σε συγκεκριμένο απλό ή σύνθετο γνωστικό αντικείμενο, που αποβλέπει ιδίως στην παραγωγή τεχνικού έργου ή στην επέμβαση σε τεχνικό έργο ή αφορά στο σχεδιασμό και την απεικόνιση τεχνικού έργου ή παραγωγικής διαδικασίας ή σε μεθόδους ανάπτυξης και σχεδιασμού του ευρύτερου χώρου. Η μελέτη έχει την έκταση και το βάθος που απαιτείται με τη σύμβαση, απεικονίζεται δε και παραδίδεται στην αναθέτουσα Αρχή με συγκεκριμένη συμφωνημένη μορφή. β)...».

Άρθρο 2 «Πεδίο εφαρμογής Κατηγορίες μελετών»

1.Ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας, για την εκπόνηση μελετών και παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και των άλλων ελευθερίων επαγγελματιών των κατηγοριών μελετών της παρ.2 ...».

Άρθρο 30 «Καταβολή της αμοιβής του αναδόχου»

«...2...ζ) Μετά την τελική παραλαβή της μελέτης καταβάλλεται το υπόλοιπο της αμοιβής ... 4. Για την πληρωμή της αμοιβής του ο ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει στη

15

Διευθύνουσα Υπηρεσία λογαριασμούς, οι οποίοι συντάσσονται διακριτά για την κύρια και τις συμπληρωματικές συμβάσεις, πάντοτε ανακεφαλαιωτικά,...

7. Η κατάσχεση της αμοιβής του αναδόχου πριν από την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης δεν επιτρέπεται».

Άρθρο 31 «Υποχρεώσεις του αναδόχου»

«1.Ο ανάδοχος εκτελεί τη σύμβαση σύμφωνα με τους όρους της, τις ισχύουσες προδιαγραφές και τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης και φέρει την πλήρη ευθύνη για την αρτιότητα του αντικειμένου της παροχής του...

3.Ο ανάδοχος υποχρεούται να χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση της σύμβασης την ομάδα που δήλωσε κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού και να δηλώσει άμεσα την αποχώρηση οποιουδήποτε μέλους της ομάδας από την εκτέλεση της σύμβασης για οποιοδήποτε λόγο...»

Άρθρο 37 «Έγκριση της μελέτης - Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης»

«1...2.Η μελέτη εγκρίνεται κατά στάδια και στο σύνολό της... Η απόφαση έγκρισης εκδίδεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την εμπρόθεσμη υποβολή πλήρων των στοιχείων της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον απαιτούνται...3. Η έγκριση ενδιάμεσων σταδίων μελετών αποτελεί και προσωρινή παραλαβή. Η οριστική παραλαβή των μελετών πραγματοποιείται με απόφαση της Προισταμένης Αρχής, μετά την έγκριση του τελευταίου, κατά τη σύμβαση, σταδίου της μελέτης και την έκδοση βεβαίωσης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, για την περαίωση των εργασιών της σύμβασης.

4. Η προθεσμία συντέλεσης της παραλαβής της μελέτης είναι τρεις (3) μήνες από την έγκριση πλήρων των μελετών που προβλέπονται από τη σύμβαση. ...

5. Αν η μελέτη δεν παραληφθεί εμπρόθεσμα, επέρχεται αυτοδίκαιη παραλαβή, αν παρέλθει άπρακτο το διάστημα δύο (2) μηνών από την υποβολή σχετικής όχλησης του αναδόχου. Η όχληση υποβάλλεται επί ποινή απαραδέκτου μετά τη πάροδο της προθεσμίας της παρ.2. 6...».

4) Στο ν.3669/2008 «Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» (Α' 116) ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 1 «Πεδίο εφαρμογής – Εννοιες- Γενικές Αρχές»

«1. Οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται σε όλα τα έργα που προγραμματίζονται και εκτελούνται από τους φορείς, που αναφέρονται στην παρ.1 του άρθρου 14 του ν.2190/1994...2....3. Από τεχνική άποψη δημόσια έργα είναι όλα τα έργα που εκτελούν οι φορείς της παρ.1 και συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με το έδαφος, το υπέδαφος ή τον υποθαλάσσιο χώρο, όπως και τα πλωτά τμήματα των τεχνικών έργων. Ως έργο νοείται κάθε νέα κατασκευή ή επέκταση ή ανακαίνιση ή επισκευή ή συντήρηση και η οικονομικά ή τεχνικά αυτοτελής λειτουργία, καθώς και κάθε σχετική ερευνητική εργασία, που απαιτεί τεχνική γνώση και επέμβαση...»

Άρθρο 37 «Γενικές Υποχρεώσεις Αναδόχων»

«... 9. Αν ο ανάδοχος καθυστερεί τις πληρωμές των αποδοχών του προσωπικού που χρησιμοποιεί στο έργο, η Διευθύνουσα Υπηρεσία μετά από γραπτή όχληση των ενδιαφερομένων, καλεί τον ανάδοχο να εξοφλήσει τους δικαιούχους μέσα σε 15 μέρες. Αν ο ανάδοχος δεν εξοφλήσει τους δικαιούχους, τότε η Διευθύνουσα υπηρεσία συντάσσει καταστάσεις πληρωμής των οφειλομένων και πληρώνει απευθείας τους δικαιούχους από τις πιστώσεις του έργου, για λογαριασμό του αναδόχου και έναντι του λαβείν του. Σε εφαρμογή της παραγράφου αυτής μπορεί να πληρωθούν οι αποδοχές μέχρι τριών το πολύ μηνών πριν από την όχληση των ενδιαφερομένων.10...».(Η τελευταία διάταξη αποτελεί επανάληψη της διάταξης του άρθρου 34 παρ.7 του πδ 609/1985).

III. Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτουν τα ακόλουθα:

1) Η κατάσχεση στα χέρια τρίτου επιβάλλεται και αποκτά νομική ύπαρξη με και από την κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον τρίτο. Η προθεσμία δηλώσεως ύπαρξης ή μη της κατασχεθείσας απαίτησης είναι οκταήμερη για τον τρίτο και δεν εξαρτάται από την κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον καθού η εκτέλεση, η οποία αποτελεί πρόσθετο στοιχείο (διαδικαστική πράξη) του κύρους της κατασχέσεως. Στην περίπτωση υποβολής θετικής δήλωσης του τρίτου, η προθεσμία για καταβολή της απαίτησης αρχίζει από την επίδοση του κατασχετηρίου στον καθού η

εκτέλεση και είναι οκταήμερη, αν ο τρίτος κατοικεί στην ημεδαπή ή τριακονθήμερη αν κατοικεί στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστης διαμονής.

Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν το κατασχετήριο επιδόθηκε πρώτα στον καθού η εκτέλεση και έπειτα στον τρίτο, ο τρίτος οφείλει να δηλώσει μεν εντός οκταημέρου, να καταβάλει δε μετά την πάροδο του οκταημέρου, δηλ. την ενάτη ημέρα από την κοινοποίηση σ'αυτόν του κατασχετηρίου (Ι.Μπρίνια «Αναγκαστική Εκτέλεσις» Τόμος Γ' σελ.1436 επ.).

Το άρθρο 988 παρ.1 ΚΠολΔ εξαρτά την καταβολή ή δημόσια κατάθεση του κατασχεθέντος ποσού στους περισσότερους κατασχόντες από την επάρκεια ή ανεπάρκεια του κατασχεθέντος ποσού προς πλήρη κάλυψη όλων, χωρίς να προσδιορίζει και το χρονικό διάστημα εντός του οποίου πρέπει να επιβληθούν οι περισσότερες κατασχέσεις, που θα συνυπολογισθούν προς εξακρίβωση της επάρκειας ή ανεπάρκειας του κατασχεθέντος ποσού.

Γίνεται δεκτό ότι το χρονικό σημείο που τίθεται σαν βάση για τον καθορισμό της επάρκειας του πλειστηριάσματος προς ικανοποίηση περισσότερων κατασχόντων δανειστών είναι το χρονικό σημείο της συμπλήρωσης της προθεσμίας του άρθρου 988 παρ.1 προς καταβολή από τον τρίτο στον πρώτο κατασχόντα, χρονικό σημείο από το οποίο επέρχεται και μεταβίβαση της κατασχεθείσας απαιτήσεως στον κατασχόντα και ο καθού η εκτέλεση παύει να είναι δικαιούχος αυτής. Οι μέχρι του χρόνου αυτού επιβαλόντες κατάσχεση δανειστές συνυπολογίζονται για την ανεύρεση της επάρκειας της κατασχεθείσας απαίτησης, ενώ αντίθετα οι μετά την παραπάνω προθεσμία γινόμενες κατασχέσεις από άλλους δανειστές δεν λαμβάνονται υπόψη, σαν επιβληθείσες σε αντικείμενο που δεν ανήκει πλέον στον καθού η κατάσχεση (ΑΠ 93/1999).

Ο τρίτος, αφότου γεννηθεί η υποχρέωσή του προς πληρωμή του πρώτου κατασχόντος, δηλαδή μετά την πάροδο οκταημέρου ή τριακονθημέρου αντίστοιχα προθεσμίας του άρθρου 988 παρ.1, υποχρεούται να εξετάσει εάν η οφειλή του επαρκεί προς ικανοποίηση των μέχρι του χρόνου εκείνου κατασχόντων, οι οποίοι και θα μετάσχουν της διανομής και σε περίπτωση επάρκειας υποχρεούται σε καταβολή σε καθένα των κατασχόντων.

Αντίθετα, στην περίπτωση που δεν επαρκεί υποχρεούται να προβεί σε δημόσια κατάθεση του κατασχεθέντος ποσού στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για να ακολουθήσει η διαδικασία της κατατάξεως και διανομής από συμβολαιογράφο, που διορίζεται από το Ειρηνοδικείο του τόπου εκτέλεσης δηλ. του τόπου κατοικίας του τρίτου, μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον (Ι.Μπρίνια «Αναγκαστική Εκτελέσεις» Τόμος Γ' σελ.1444 επ.).

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 712, και 988 παρ.1 προκύπτει ότι είναι δυνατή η πολλαπλή αναγκαστική κατάσχεση, αλλά και συντηρητική κατάσχεση της ίδιας απαίτησης στα χέρια τρίτου. Για να είναι έγκυρη η συντηρητική κατάσχεση απαίτησης στα χέρια τρίτου πρέπει να γίνεται με επίδοση στον τρίτο αντιγράφου της απόφασης που τη διατάζει με επιταγή να μην εξοφλήσει την απαίτηση, καθώς και επίδοση μέσα σε οκτώ ημέρες σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η κατάσχεση (ΑΠ 1914/2011).

2) Η κατάσχεση στα χέρια του Δημοσίου, ως τρίτου, χρηματικών κατ' αυτού απαιτήσεων του καθ' ου η εκτέλεση, μη εξαρτώμενων από αντιπαροχή, ρυθμίζεται από τα άρθρα 982 επόμενα Κ.Πολ.Δ. και το άρθρο 95 του ν.2362/1995 «Δημόσιο Λογιστικό – Έλεγχος Δαπανών», το οποίο απαιτεί συγκεκριμένες κοινοποιήσεις με τελευταία χρονικά την κοινοποίηση προς τον αρμόδιο Υπουργό, οπότε ολοκληρώνεται η κατάσχεση και από την ημερομηνία αυτή (της κοινοποίησης στον Υπουργό) αρχίζει η προθεσμία για την υποβολή της δήλωσης του Δημοσίου ως τρίτου, κατ' άρθρο 985 ΚΠολΔ. (Γνμδ Ν.Σ.Κ. 319/1997, 236/2000, Α.Π. 197/2005, Ελλ. Δ/νη 2006.478).

Ελλείπει ειδικής ρύθμισης του άρθρου 95 του ν.2362/1995 για την διάρκεια αυτής της προθεσμίας, γίνεται δεκτό κατά την κρατούσα άποψη ότι έχει εφαρμογή η γενική υπέρ του Δημοσίου τριακονθήμερη προθεσμία (Γνμδ ΝΣΚ 55/1970). Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, η ίδια τριακονθήμερη προθεσμία του καταφατικώς δηλώσαντος Δημοσίου ισχύει και για την καταβολή προς τον κατασχόντα, με αφετηρία την επομένη της δηλώσεως ημέρα (Ι. Μπρίνια «Αναγκαστική Εκτελέσεις» Τόμος Γ' σελ.1296 επ.).

Η διάταξη του άρθρου 988 παρ.1 του ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στην περίπτωση πολλαπλής κατάσχεσης στα χέρια του δημοσίου, ως τρίτου, σε συνδυασμό με τη διάταξη



του άρθρου 95 του ν.2362/1995. Ως εκ τούτου, μετά την υποβολή της καταφατικής δήλωσης για την πρώτη κατάσχεση στα χέρια του, αρχίζει για το Δημόσιο η τριακονθήμερη προθεσμία μέσα στην οποία υποχρεούται να καταβάλει στον πρώτο κατασχόντα. Στο διάστημα αυτό, δηλαδή μέχρι συμπλήρωσεως της τριακονθήμερης προθεσμίας, οφείλει να εξετάσει εάν η κατασχεθείσα απαίτηση επαρκεί προς ικανοποίηση του πρώτου κατασχόντος και των τυχόν άλλων κατασχόντων, οι οποίοι επέβαλαν κατάσχεση μέχρι τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας. Σε περίπτωση επάρκειας της κατασχεθείσας απαίτησης υποχρεούται να εξοφλήσει καθέναν των κατασχόντων, σε αντίθετη δε περίπτωση πρέπει να προβεί σε δημόσια κατάθεση της κατασχεθείσας απαίτησης και οι κατασχόντες θα μετάσχουν της διανομής της απαίτησης.

3) α. Ο ν.3669/2008, όπως ρητά ορίζεται στο άρθρο 1 αυτού, εφαρμόζεται στην κατασκευή δημοσίων έργων, όπως αυτά από τεχνική άποψη ορίζονται στην παρ.2 του ίδιου άρθρου και αφορούν σε νέες κατασκευές, επεκτάσεις ή επισκευές, που εκτελούνται από τους δημόσιους φορείς, απαιτούν τεχνική γνώση και επέμβαση, το δε αποτέλεσμα τους συνδέεται άμεσα με το έδαφος ή υπέδαφος κατά τρόπο διαρκή και σταθερό, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί συστατικό του, κατά την έννοια του 953 ΑΚ και δεν μπορεί να αποχωρισθεί απ'αυτό χωρίς βλάβη ή αλλοίωση της ουσίας ή του προορισμού αυτού ή του κυρίου πράγματος, ενώ αντίθετα αν το αποτέλεσμα των εργασιών δεν καθίσταται συστατικό του εδάφους δεν πρόκειται για δημόσιο έργο στο οποίο και μόνο εφαρμόζονται οι διατάξεις περί δημοσίων έργων (ΕΣ 40/11, 69/11, 38/10,203/10).

β. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 37 παρ.9 του ανωτέρω νόμου, η οποία αντικατέστησε τη διάταξη του άρθρου 34 παρ.7 του πδ 609/1985, η πληρωμή αποδοχών του προσωπικού που αποδεδειγμένα χρησιμοποιεί ο ανάδοχος για την εκτέλεση του έργου, όταν αυτός καθυστερεί την πληρωμή τους, γίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, μέχρι τριών μηνών αποδοχών πριν την όχληση, βάσει καταστάσεων πληρωμής, σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου επί μείωση του εργολαβικού ανταλλάγματος, με μόνη εκ του νόμου προϋπόθεση, τη γραπτή όχληση των ενδιαφερομένων, την πρόσκληση του αναδόχου για εξόφληση μέσα σε 15 ημέρες

και την μη πραγματοποίησή της. Η πληρωμή από την Διευθύνουσα Υπηρεσία, στους εργαζόμενους του αναδόχου, είναι ανεξάρτητη από την έλλειψη φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας του αναδόχου, δικαιολογητικών απαραίτητων για την είσπραξη από τον ανάδοχο εγκεκριμένου λογαριασμού (Γνμδ ΝΣΚ 67/2010).

γ. Οι δημόσιες συμβάσεις εκπόνησης μελετών ρυθμίζονται από τις ειδικές διατάξεις του ν.3316/2005, στις οποίες δεν περιλαμβάνεται αντίστοιχη διάταξη της παρ.9 του άρθρου 37 του ν.3669/2008 για την πληρωμή από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία αποδοχών εργαζομένων της αναδόχου, σε περίπτωση καθυστέρησης ή μη καταβολής τους απ'αυτήν. Ο διατάξεις του ν.3669/2008 δεν δύνανται να εφαρμοστούν στις συμβάσεις εκπόνησης μελετών, διότι έχουν διαφορετικό και συγκεκριμένο πεδίο εφαρμογής, καθώς εφαρμόζονται μόνο στην εκτέλεση δημοσίου έργου, όπως αυτό προσδιορίζεται στο νόμο και τη νομολογία και όχι σε εκπόνηση μελέτης, η οποία δεν έχει τα χαρακτηριστικά του δημοσίου έργου.

δ. Η διάταξη της παρ.7 του άρθρου 30 του ν.3316/2005 απαγορεύει την επιβολή κατάσχεσης στην αμοιβή του αναδόχου της μελέτης πριν από την παραλαβή της. Η οριστική δε παραλαβή της μελέτης συντελείται με απόφαση της Π.Α., μέσα σε τρεις μήνες από την έγκριση και του τελευταίου, κατά τη σύμβαση, σταδίου της μελέτης και αφού εκδοθεί βεβαίωση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για την περαίωση των εργασιών της σύμβασης. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης παραλαβής, επέρχεται αυτοδίκαιη παραλαβή της μελέτης, αν παρέλθει άπρακτο το διάστημα δύο (2) μηνών από την υποβολή σχετικής όχλησης του αναδόχου, η οποία υποβάλλεται, επί ποινή απαραδέκτου, μετά τη πάροδο της δίμηνης προθεσμίας για την έγκριση των σταδίων της μελέτης.

Στην σύμβαση εκπόνησης μελέτης δεν δύναται να εφαρμοστεί η διάταξη της παρ.3 του άρθρου 4 του ν.4694/1930 «Ακατάσχετο αποδοχών εργατών κλπ» (Α'1), με την οποία,- κατ' εξαίρεση από την απαγόρευση της κατάσχεσης του εργολαβικού ανταλλάγματος σε όλη τη διάρκεια της εκτέλεσης του έργου και ένα μήνα μετά την αποπεράτωσή του,- επιτρέπεται η κατάσχεση αυτού από τους παρασχόντες υλικά για εκτέλεση του έργου ή από τους παρασχόντες εργασία εργάτες ή υπαλλήλους (ΑΠ

15

467/2005.41/2003), διότι, λόγω του εξαιρετικού της χαρακτήρα, εφαρμόζεται μόνο στη σύμβαση εκτέλεσης δημοσίου έργου.

IV. Στην προκειμένη περίπτωση, ενόψει του διδόμενου πραγματικού και των προεκτεθεισών διατάξεων νόμων:

1) η καταρτισθείσα σύμβαση μεταξύ της ΥΠΕΠΑ και της εταιρίας ««ΛΥΣΙΠΠΟΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.»», η οποία αφορά στην εκπόνηση μελέτης, ρυθμίζεται από τις ειδικές διατάξεις του ν.3316/2005 και δεν δύνανται να τύχουν εφαρμογής οι διατάξεις του ν.3669/2008 που αφορούν στην εκτέλεση δημοσίου έργου. Συνεπώς, οι φερόμενοι ως εργαζόμενοι στην ανάδοχο εταιρία για την εκπόνηση της επίμαχης μελέτης, οι οποίοι όχλησαν εγγράφως την Διευθύνουσα Υπηρεσία για την καταβολή αποδοχών τους, ανεξάρτητα από την αμφισβήτηση της εργασιακής σχέσης τους από την ανάδοχο και την αοριστία των περιλαμβανόμενων στις οχλήσεις απαιτήσεών τους, δεν δύνανται να ικανοποιηθούν κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ.9 του άρθρου 37 του ν.3669/2008.


2) Η διάταξη του άρθρου 988 παρ.1 του ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στην περίπτωση πολλαπλής κατάσχεσης στα χέρια του δημοσίου, ως τρίτου, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 95 του ν.2362/1995. Για την εγκυρότητα της κατάσχεσης απαίτησης προερχόμενης από σύμβαση εκπόνησης μελέτης, απαιτείται, πέραν των προϋποθέσεων που θέτουν οι ως άνω διατάξεις, να επιβάλλεται αυτή μετά την παραλαβή της μελέτης ή την αυτοδίκαιη συντέλεσή της, όπως απαιτεί η διάταξη του άρθρου 30 παρ.7 του ν.3316/2005. Ως εκ τούτου οι από 22-2-2011 και 23-3-2011 επιβληθείσες δύο (2) κατασχέσεις εις χείρας του δημοσίου, ως τρίτου, επί της απαίτησης του 3^{ου} λογαριασμού της αμοιβής της αναδόχου της μελέτης,- ανεξάρτητα από την τήρηση των διατυπώσεων του άρθρου 95 του ν.2362/1995 και την ιδιότητα των κατασχόντων ως εργαζόμενων της αναδόχου- είναι άκυρες έναντι του Δημοσίου και δεν το δεσμεύουν, διότι κατά τον χρόνο επιβολής τους δεν είχε παραληφθεί η μελέτη, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 30 και 37 του ν.3316/2005.

V. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματός, στο τεθέν ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι δικαιούχος του εκκρεμούντος λογαριασμού της σύμβασης μελέτης είναι η ανάδοχος εταιρία, η οποία για να πληρωθεί πρέπει να προσκομίσει αποδεικτικό ενημερότητας για χρέη προς το δημόσιο και βεβαίωση περί καταβολής των οφειλομένων απ' αυτή ασφαλιστικών εισφορών στο ΙΚΑ. Οι επιβληθείσες δε εις χείρας του Δημοσίου, ως τρίτου, αναγκαστικές κατασχέσεις επί της απαίτησης του ως άνω λογαριασμού, ανεξάρτητα από την τήρηση των προϋποθέσεων που θέτουν οι διατάξεις των άρθρων 95 του ν.2362/1995 και 988 ΚΠολΔ., είναι άκυρες έναντι του δημοσίου, διότι επιβλήθηκαν πριν από την παραλαβή της μελέτης, ενώ και οι έγγραφες οχλήσεις προς τη Διευθύνουσα Υπηρεσία των εργαζομένων της αναδόχου στη μελέτη για καταβολή αποδοχών τους δεν δεσμεύουν την Υπηρεσία, διότι δεν εφαρμόζεται στη σύμβαση εκπόνησης μελέτης η διάταξη του άρθρου 37 παρ.9 του ν.3669/2008.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

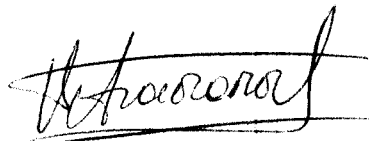
Αθήνα 20-3-2014

Ο Πρόεδρος του Τμήματος



ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΙΑΝΤΟΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ του Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια



Αγγελική Αναστοπούλου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.